

GASZTONY

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Gasztony bemutatása	4
<i>A település története, általános településkép, településkarakter</i>	
3. Örökségünk	6
<i>A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők</i>	
4. Eltérő építészeti karakterek bemutatása	10
5. Építészeti útmutató	13
<i>Telepítés</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Tetőforma</i>	
<i>Terepkialakítás</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kerítések</i>	
<i>Kertészeti útmutató</i>	
<i>Anyaghasználat</i>	
<i>Erkélyek, tornácok</i>	
<i>Ajtók, ablakok, kapuk</i>	
<i>Homlokzatképzés</i>	
<i>Részletek</i>	
<i>Gasztony mezőgazdasági és erdős területe</i>	
6. Mai példák	28
7. Utcák, terek	30
8. Sajátos építmények	31
9. Hirdetések, reklámtáblák	33
<i>Műszaki berendezések</i>	
10. Impresszum	34

BEVEZETÉS

1

Gasztony településképi arculati kézikönyvét azzal a céllal írtuk, hogy bemutassuk a Vas megyei község környezeti adottságaiból, történelmi és kulturális hagyományából fakadó értékeit, amelyek hozzájárultak a ma ismeretes arculatának kialakulásához. További feladatunk ezen értékek ismeretében segítséget nyújtani a településen építkezni vagy felújítani szándékozók számára abban, hogy a község arculatához igazodó építménnyel gazdagítsák Gasztony külső megjelenését.

Szemléletformálás szükséges ahhoz, hogy mindez megvalósuljon. Ajánlott tudatosítani, hogy csakis úgy járulhatunk hozzá a településképhez illő építkezéshez-felújításhoz, ha a munkálatok során figyelembe vesszük a község építészeti hagyományait, eljárás módjait. Ekképp elősegíthető az adott utca, illetve egész Gasztony összképére történő pozitív ráhatás.

E kézikönyv nem tekinthető lezárt munkának, sokkal inkább szánjuk egy folyamatosan bővülő dokumentumnak. Támpont kívánunk lenni annak meghatározásában, hogy a település helyi természeti és építészeti hagyományait alapul véve mi számít helyes eljárási módnak, építőanyagoknak, színeknek stb. és mi kerülendő.

A pozitív példákat a községben készült fotókkal, valamint kiegészítő ábrákkal szemléltetjük, ugyanakkor a településen kerülendő alkalmazásokra is bemutatunk pár, máshonnan hozott példát.

Bízunk benne, hogy minden érintett és leendő gasztonyi lakos számára hasznosnak bizonyul e településképi arculati kézikönyv!

GASZTONY BEMUTATÁSA

A település közúton 14 kilométerre fekszik Szentgotthárd járásszékhely várostól, míg Körmentől szintén 14 kilométerre helyezkedik el. Neve a *Gastin* szláv személynévből származik.

Az államalapítást követően Vas vármegye része lett. A nevét először egy 1269-es nemesi rangra emelésről szóló irat említette, melyben Mikov fiai, Miklós és Mihály részesültek a kiváltságban. 1375-ben Gozton néven volt ismeretes. 1455-ben a vasvári káptalannak adományozták a területet. A török időszakban előbb (1554) a Kowach és Sydó családok szerepeltek birtokosként a nemesi összeírásban. Az 1570. évi dikális összeírásban 8 lakott és 15 elhagyott porta, 14 szegény, 8 zsellér és 4 servitor szerepelt. 1593-ban birtokvásárlással a Boros család szerzett tulajdont itt. A falu élete ezután szorosan összekapcsolódott a Boros és Hertelendy családok történetével. 1665 és 1786 között Goszrun néven említették.

Az első katonai felmérés (1763-1787)

A második katonai felmérés (1806-1869)

1744-ben 32 jobbágy és 12 házas zsellér lakott a faluban. Vályi András neves geográfus-statisztikus a települést így jellemezte: „magyar falu Vas Vármegyében, földes Urai Boros, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rába Szent Mihálynak szomszédságában, és annak filiája, határja jó termékenységű, 's vagyonnyai is külömbfélék, második Osztálybéli.” 1799-ben Gasztingként jegyezték. 1851-ben Fényes Elek így írt róla: „magyar falu, Vas vmegyében, Csákányhoz óranegyedre: 494 kath., 5 evang. lak. Termékeny határ. Kövér rétek. F. u. közbirtokosok. Ut. p. Rába-Sz. Mihály.” 1895-ben Gosting, illetve Gasztony néven volt ismert. Vas vármegye XIX. század végén íródott monográfiájában „magyar község, a grácsi vasút mentén, 119 házzal és 806 r. kath. és ág. ev. lakossal. Postája és távírója Rátót. A Goszthonyiak ősi fészke. Templomának külső falába egy arabs feliratú kő van falazva, melyről nem tudni, hogy honnét került ide. Itt van Pázmándy Dénes csinos, emeletes úrilaka és özv. Batthyányi Béláné gazdasága.”

1907-től már csak Gasztony néven említették. 1910-ben 823 magyar lakossal rendelkezett. Az első világháború 19 áldozatot követelt a településről, akiknek az emlékművét a templom falán helyezték el. A világháborút követően sokan kivándoroltak Amerikába, ennek ellenére a népességszám folyamatosan nőtt: 1920-ban 911 fő élt a településen egészen 1970-ig. Ezt követően a munkaképes, produktív népesség elvándorlása miatt csökkent a születések száma, megnőtt a halálozások száma és tovább fokozódott az elvándorlás. 2015-ben Magyarország közigazgatási helynévkönyve 422 gasztonyi lakosról számolt be. A település külterületei: Alsó-, Közép- és Felsőmajor.

ÖRÖKSÉGÜNK

3

Gasztony kiépülését és településszerkezetét a kanyargó Vörös-patak és az annak vonalát követő kereskedelmi útvonal határozta meg. A Gasztonyon keresztülhaladó út lett annak főutcája, amelyről északi és (főként) déli irányban épültek ki a mellékutcák. A katonai felmérések térképeit megvizsgálva megállapítható, hogy a település legrégebbi építményei a Fő utca patak közeli szakaszán, valamint az Ószegi utcában álltak. A Vörös-patak a mai napig határolja a községet délről. Időközben megépült a 8-as főút, amelynek köszönhetően forgalmi szempontból tehermentesült Gasztony.

A település szalagtelkes szerkezettel bír. Ahol az utcák egyenesek, továbbá egymásra viszonylagos párhuzamosságot mutatnak, ott a telkek és lakóházaik is merőlegesek az utcára. A nagyrészüken előkertes kialakítással találkozhatunk, az épületállománynak elenyésző hányada épült a kerítés vonalában. Az épületek a telek-oldalhatár mentén helyezkednek el.

Régi, népi stíluselemeket hordozó lakóházzal találkozhatunk a település több pontján is, a többségük hosszanti oldalával néz az utcafrontra. A legrégebbi épületek az Ószegi utcában helyezkednek el (melyek rövid utcafronti oldalúak, a telek hátsó részén keresztbe épített gazdasági épülettel). Jellemzőjük, hogy hosszúak, a rövidebb végükön rendszerint oromzati füstnyílások találhatók, valamint kontyolás nélküli nyeregtetővel rendelkeznek.

Az épületállomány javát az 1960-as évektől egészen az 1980-as évekig épített szocialista sätortetős házak teszik ki. Ezeket az épületeket „vidéki panelként” is nevezik, vagyis a tömeglakás-építés falusi változatai. Habár nem egységes típustervek alapján dolgoztak, a telekosztás, a szabályozások (előkert, oldalkert, utcai homlokzat megjelenése) gyakorlatilag ellehetetlenítettek minden más formát, különösen a népi építészetben megszokott hosszú házformát. Az utcai homlokzaton szimmetrikusan megjelenő, két háromszárnyú ablak és a fatakarékos sätortető „kötelező” elem, a vakolat- vagy ritkábban csempedíszítés, valamint a vaskerítés teszi teljessé a képet. A községben - a szocialista házak mellett - felújított népi építésű lakóépületek is megtalálhatók. A rendszerváltás után épített családi házak Gasztonyon is fellelhetőek, melyek gyakran erkéllyel ellátott, többszintes épületek. A településen két műemléki védelem alatt álló épület található.

Sarlós Boldogasszony templom

A késő barokk stílusú római katolikus templom 1775-ben épült. A karzat alatt Rákosi Boros József sírköve látható 1789-ből, török felirattal.

Pázmándy-kastély

A kastély barokk stílusban épült a XVIII. század végén, a XIX. század közepén átalakították romantikus stílusban. Jelenleg itt található a helyi önkormányzat.

Természeti értékek

A település kiemelt természeti értékekkel bír. Megemlíthető terület a Mária-kert, amelynek megalkotása Piller Dezső nevéhez fűződik. A kert a szocializmus időszakában nem volt megközelíthető, mivel területe a határsávba esett. Így sem ápolni, sem fejleszteni nem lehetett. A rendszerváltást követően - miután a vasfüggöny szögesdrótjait eltávolították - a kegyhely ismét látogatható lett. Kiss Sándor akkori plébános összehívta a katolikus falugyűlést, ahol elhatározták a Mária-kert újbóli megnyitását, felújítását. Az újraszentelésére 1990. augusztus 20-án került sor. Nagyboldogasszony ünnepe környékén a helyiek és a más faluból érkező zarándokok azóta minden évben ellátogatnak ide.

Gasztony belterületének déli határában csordogál a Vörös-patak, illetve a külterületének déli részén, a Rába medre NATURA 2000 védeltséget élvez. Továbbá teljes külterületét tájképvédelmi övezetként tartják számon, ezen kívül megtalálhatók még a település területén ex lege lápterületek, Ramsari területek, a község északi fele pedig az Országos Ökológiai Hálózat részét képezi.

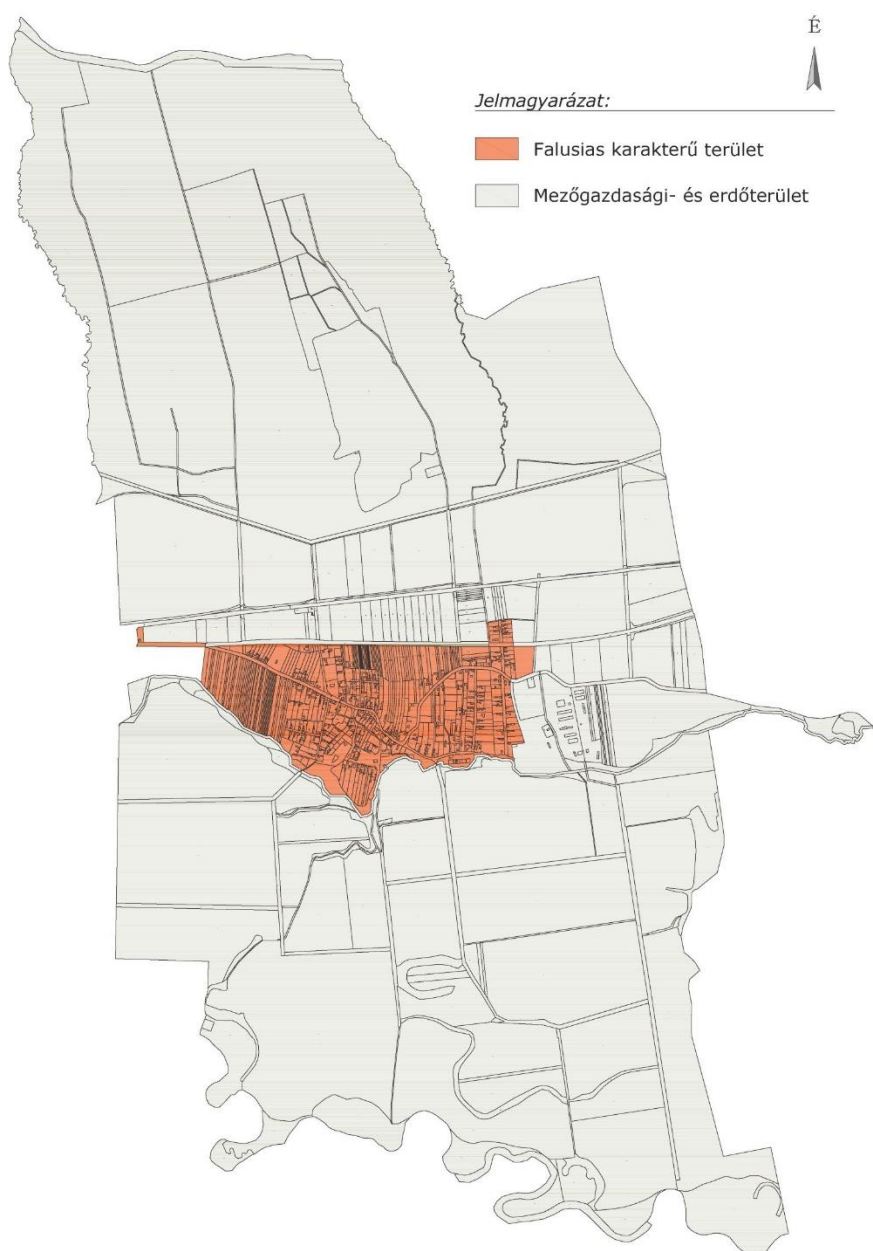
ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

4

Gasztony a Rába völgyében, Körmend és Szentgotthárd között félúton található. Mindkét város negyedóránnyira fekszik a 8-as számú úton. A községet nem szeli ketté főútvonal, nincs áthaladó forgalom, ami összekötné a környező településekkel, ezért nyugodt, tiszta levegővel és környezettel rendelkező, csodaszép település.

Gasztony község teljes közigazgatási területének településképet meghatározó területei:

- a) falusias karakterű terület
- b) mezőgazdasági- és erdős terület

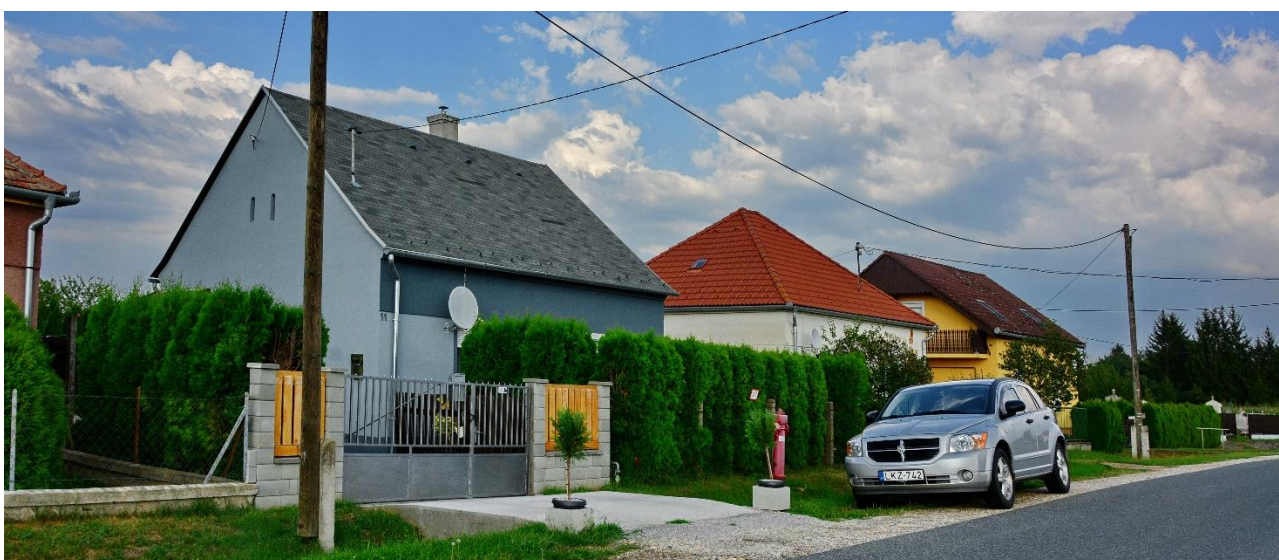

Falusias karakterű terület

A település teljes területét behálózza a Fő utca, s a Templom utca kereszteződése mondható a település központjának. Itt található a katolikus templom, illetve a barokk Pázmándy-kastély, gyönyörű parkjával, amely ma a polgármesteri hivatalnak és a kultúrháznak ad helyet. Az utcák kusza rendszere sajátos karaktert ad a településképnek.

A még beépíthető belterületek nagyrésze lakóterület. A meglévő lakóépületek homlokzata egyszerű, a népi építészet hagyományos karakterei is megjelennek az utcaképben. A polgármesteri hivatal környékén a lakóépületek szabadonállóan telepítettek, és jellemzően többszintesek. A település egyéb részein az oldahatáron álló, előkertes beépítésű, egy- vagy kétszintes épületek figyelhetők meg.

Gasztony egészén jellemző az épületekre, hogy vakoltak, a színhasználatuk pedig egyszerű. A községben sátor- és nyeregtetős, illetve kontyolt nyeregtetős kialakításokat is találunk.

Mezőgazdasági és erdős terület

A település a Rábától északra található. A kelet-nyugat irányban elhelyezkedő községet délről erdősáv határolja. Amíg délkeleten nagyobb erdőterület találunk, addig a külterület további részein főleg szántóföldeket és mezőgazdasági épületeket láthatunk.

Az épületek nyeregtetős kialakításúak, téglaszervezetűek, vakoltak, fehér színűek, valamint a telkeken szabadonállóan helyezkednek el.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK

5

Gasztony falusias karakterű területe

Az építészeti útmutató a település beépítési ajánlásait tartalmazza. Környezetünk megismerése szükséges ahhoz, hogy a település értékeit megőrizzük, valamint egységes településkép kialakítását segítsük elő.

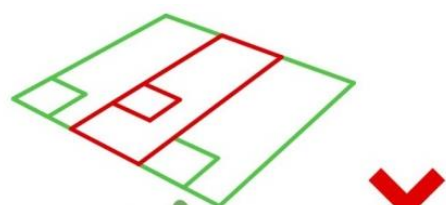
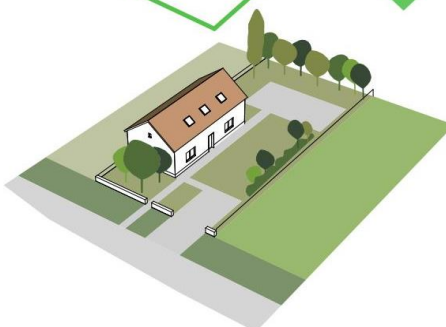
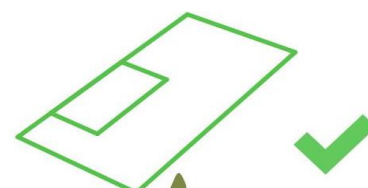
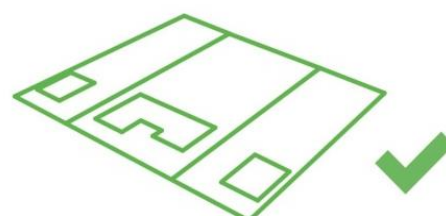
TELEPÍTÉS

Szalagtelkes szerkezettel bír a település. Ahol az utcák egyenesek, továbbá egymásra viszonylagos párhuzamosságot mutatnak, ott a telkek és lakóházaik is merőlegesek az utcára. Általában előkertes kialakítással találkozhatunk, az épületállomány elenyésző hányada épült a kerítés vonalában. Az épületek a telk-oldalhatár mentén helyezkednek el.

Új ház építéskor javasolt az adott utcában a meglévő épületek telepítéséhez illeszkedni.

Indokolatlanul elforgatni az épületeket a jellemző tengelytől, vagy nagymértékben visszahúzni a meglévő utcavonaltól nem javasolt.

Példa a településen helyes telepítésre. A szomszédos épületek az úttesttől kissé visszahúzva, előkertes beépítéssel kerültek kialakításra.

MAGASSÁG

A településen az egyszintes épületek a jellemzőek, azonban néhány kétszintes lakóépület is megfigyelhető.

Új ház építéskor nem javasolt eltérni az utcában jellemző épületmagasságtól. Célszerű a már kialakult építménymagassághoz igazodni a harmonikus településkép kialakítása érdekében.

Az ábrákon és a településen készült fotókon példák láthatók a megfelelő tetőhajlásszög és magasság kialakítására.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Gasztonyban a meglévő lakóépületek tetőhajlásszöge általában 30-45 fok között mozog. Új ház építéskor nem javasolt eltérni az utcában jellemző tetőhajlástól.

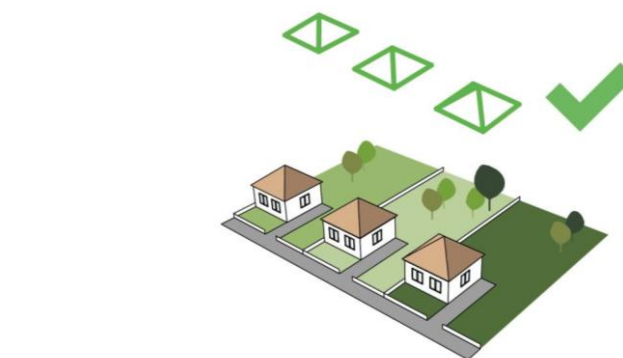
TETŐFORMA

Gasztonyban az utcával párhuzamos tengelyű nyeregtetős, illetve a sátoztetős épületek jellemzőek.

A nyeregtetős vagy ritkábban sátoztetős házból álló utcaképbe nem javasolt tördelt, összetett tetőformájú épület telepítése.

A manapság divatos, „mediterrán” tetőhajlásszögű, tetőformájú ház nem illeszkedik a település karakterébe, ezért ilyen tetőformájú épület építése itt nem javasolt.

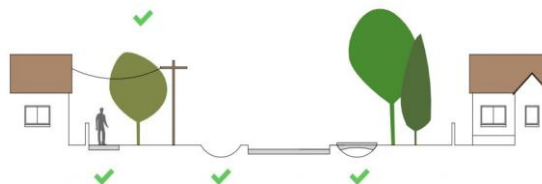
Az alábbi, Gasztonyban készült fényképek nyeregtetősre és sátoztetősre mutatnak példát. A nyeregtetős házak gerince gyakran az utcával párhuzamosan fut.

TEREPALAKÍTÁS

Gasztony kissé dombos területen fekszik. A telkek szalagszerűen kialakítottak. Előttük, ahol erre lehetőség van, javasolt alacsony növésű növények telepítése, vagy a füvesítés.

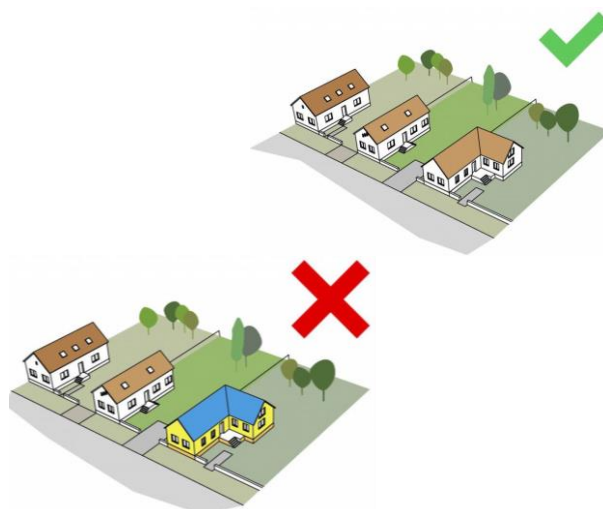
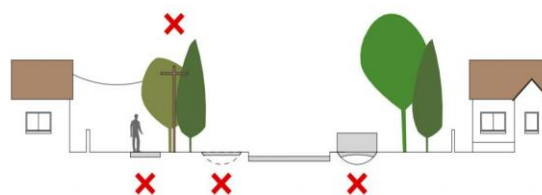
Az utcakép kialakításánál fontos annak jelenlegi egységének megtartása.

SZÍNEK

A településen változatos színvilágot találunk, azonban leginkább a fehér szín jellemző, illetve a barna halványabb árnyalatainak jelenléte. A nyílászárók általában fehér színűek.

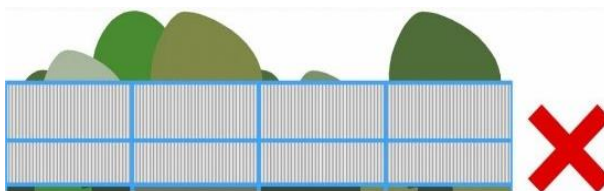
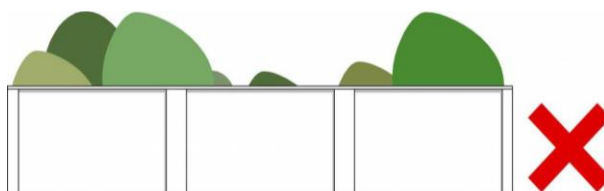
A harsány és élénk színek alkalmazása nem javasolt, mert ezek az utcakép egységét megtörnék.

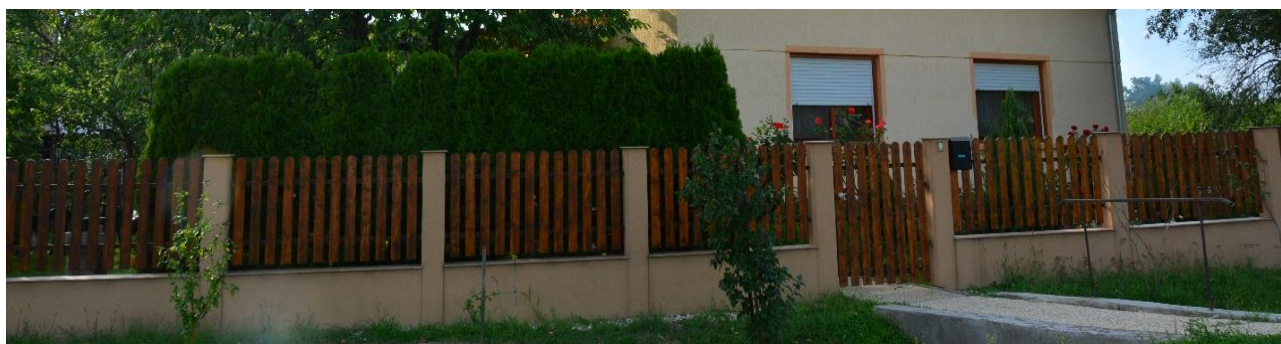
KERÍTÉSEK

Gasztonyban a beton lábazatos, áttört fémkerítés jellemző, azonban találhatunk hagyományos kialakítású, faragott fakerítést, zöld növényzettel kiegészítve.

Az előregyártott betonelemből épített, illetve a teljesen áttört nád- vagy drótfonatos kerítést az utcáfronton ajánlott kerülni.

A népi építészetben a faragott fakerítés volt a jellemző, a településen ez azonban már nem jelenik meg. A kerítés készülhet beton lábazattal, fém oszlopokkal, illetve fém vagy fa kerítésmezőkkel, de találunk növényzetből kialakítottat is. A kerítések világosabb pasztell- vagy sötét színűek.

KERTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A növényalkalmazásra hatással van a terület eredeti vegetációja, mely errefelé a gyertyános kocsánytalan tölgyes, illetve kisebb arányban ennek mészkerülő típusa. A névadó fajok a kocsánytalan tölgy és a közönséges gyertyán, melyek méretükből adódóan parkok ékesítésére alkalmasak. A gyertyánnak viszont kihasználható nagyon előnyös tulajdonsága, miszerint jól metszhető, alakítható, így akár sövényt is nevelhetünk belőle.

A hársfélék közül a kislevelű hárs jelenléte jellemző a társulásokra, melynek legnépszerűbb fajtái a gömb koronájú *'Green Globe'* és a nagyméretű *'Greenspire'*, előbbi akár utcafásításra is használható. Díszfák sorából kiemelendő még a mezei juhar és a korai juhar.

A közönséges nyír is társulásalkotó, melynek ugyancsak ismertek alapfaján kívül akár kiskerti telepítésre is alkalmas, kisebb méretű fajtái.

A magas kőris ismert fajtája a gömb koronájú *'Nana'*, mely alkalmas utcafásításra is, de megemlítendő például a parkfának kiváló *'Althena'*, *'Westhof's Glorie'* és *'Atlas'* fajták is. Galagonyák közül az egybibés és a kétbibés galagonya is gyakori a társulásokban. Előbbinek ki kell emelni oszlopos *'Stricta'* fajtáját, mely igen közkedvelt, utóbbinak pedig *'Paul's Scarlet'* fajtája népszerű és igen

A cserjék közül elterjedt a veresgyűrű som, melynek gyakran telepített fajtája többek között a vesszőjével díszítő 'Midwinter Fire'. Megemlítendő még a közönséges mogyoró, melynek ehető termést szolgáltató alapfaján túl ismerjük néhány díszítőértéket képviselő fajtáját is. Ilyen például a vörös lombjával díszítő 'Atropurpurea' vagy a csavarodott ágrendszer miatt különleges 'Contorta'.

A lágyszárúak közül helyet kaphatnak a kertekben, kertek előtt különböző párnás évelők, például az árlevelű lángvirág vagy a molyhos madárhúr, melyek kiválóak akár kerti utak szegélyezésére is. Ugyancsak választhatók nagyobb méretű fajok, mint például nőszirmok, bazsarózsa, de gazdagíthatják a kompozíciót különböző virágzó egynyáriak is, például illatos ternye.

Az előkertek általában szélesek, hasznosíthatóságuk változatos, betölthetnek díszkerti funkciót rózsákkal, buján virágzó párnás évelőkkel, illetve örökzöld cserjékkel, tuja és borókafélékkel. Gyakori emellett a haszonkerti hasznosítás is, ily módon meg tudják termelni maguknak a családok a friss zöldségfélét. Igazán hangulatos kialakításúak lehetnek ezek az előkerti veteményeskertek. Helyet kaphatnak itt és az oldalsó kertrészben akár gyümölcsfák is. Néhány nem a településről vett szép példa igényes előkertek, illetve veteményeskertek kialakítására.

Az előkerten túl meg kell említeni a pihenőkertetet, melyet célszerű a kert utcafronttól távolabb eső részein kialakítani. Ezek olyan díszítő funkciót ellátó kertrészek, ahol a rekreációé a főszerep. A különböző évelők, cserjék, árnyékot adó fák úgy legyenek benne összeválogatva, hogy harmonizáljanak egymással és pihentető környezetet teremtsenek. Kialakításukkor törekedjünk arra, hogy válasszunk ki egy-egy súlypontot képező növényt és köréjük építsük fel a kompozíciót. Ilyen súlypontképzők lehetnek különböző épített kerti elemek is, például egy pavilon, pergola vagy éppen egy tűzrakóhely.

ANYAGHASZNÁLAT

Településképi szempontból javasolt a cserép vagy a fazsindely alkalmazása héjazati anyagként, vörös, sötétzöld vagy barnás színekben.

Kerülendő a településképi és környezeti szempontból is káros hullámpala, vagy a kék színű fém hullámlemez használata. Lehetőség szerint egy tetőn ne alkalmazzunk többféle héjazati anyagot!

A képek nem a településen készültek.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A magyar népi építészetben jellemző az oldaltornácos kialakítás. Gasztonyban sajnos csak néhány épületet találunk, amely tornáccal készült, inkább a terasz és a loggia kialakítása a jellemző. Régen a tornác oszlopai faragott, szépen megmunkált fából készültek, erre találunk szép példát a településen. A tornáckialakításnál törekedjünk a hagyományok megtartására. Néhány példa megfelelő tornácrá. *A képek nem mindegyike készült a településen.*

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

Gasztonyban felfedezhetjük a népi építészet jegyeit. Az épületek általában az utcavonallal párhuzamos nyeregtetővel készültek, ezért akár három, négy kisebb, hosszúkás ablak is helyet kapott a főhomlokzaton. A szocialista kockaházak és a rendszerváltás utáni házak főhomlokzatán jellemzően két nagy, háromosztású ablak található. Figyelemre méltó a Pázmándy-kastély sötétbarna fakapuja. A kapuk kialakítása során ajánlott azokat áttört kivitelben megtervezni, melyek jól illeszkednek a településképbbe. *Néhány kép nem a településen készült.*

HOMLOKZATKÉPZÉS

A hagyományos épületek homlokzati kialakítása egyszerű, vakolt. A rendszerváltás utáni épületek főhomlokzatán két nagy ablakot találunk, a homlokzatuk egyszerű, pasztellszínű, vakolt, valamint fehér színű, fa nyílászárók jellemzik.

RÉSZLETEK

A településen figyelmet érdemel egy-két épület, melyek homlokzatkialakítása vagy arculata nagymértékben hozzájárul a község barátságos jellegéhez. Megemlítendő, hogy számos felújított, áttört kerítés található utcafronton az előkerttel épült házak esetén. Településképi szempontból kiemelendő a templom mellett, az óvoda épületének figyelemreméltó karaktere.

Gasztony mezőgazdasági és erdős területe

TELEPÍTÉS

A külterület mezőgazdasági és erdős területén állat- és növénytartó gazdálkodás folyik, így az itt található épületek is ehhez alkalmazkodtak.

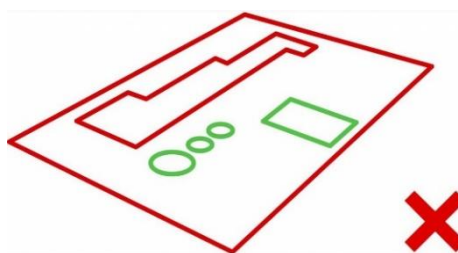
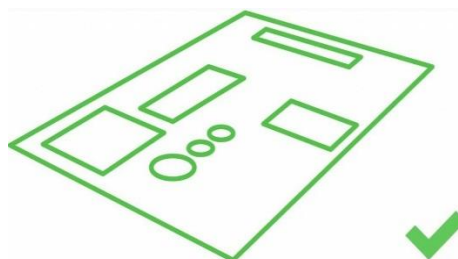
Javasolt telken belül a különböző funkciók külön épületben való elhelyezése, továbbá szükséges alkalmazkodni az adott technológiához. A telken belüli utak kialakítása, valamint a fenntartásuk is fontos.

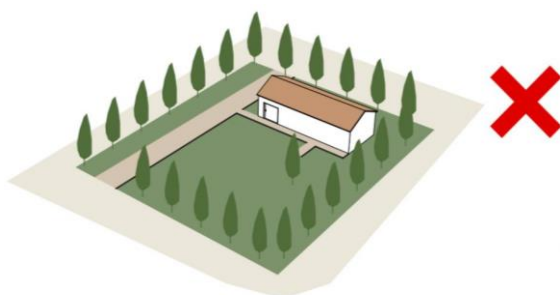
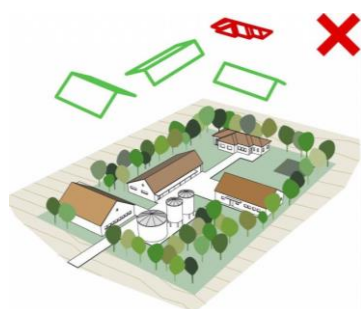
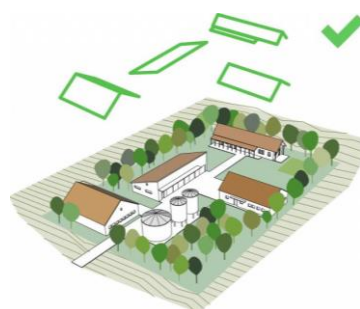
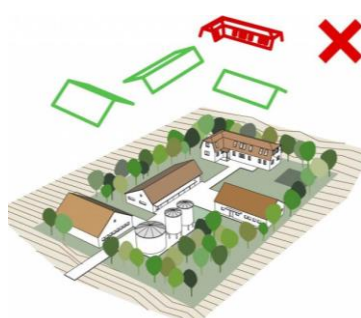
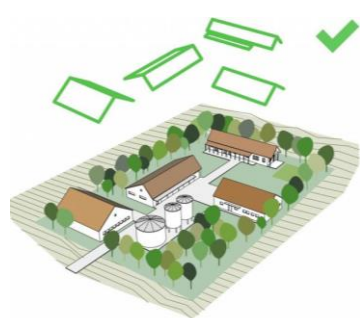
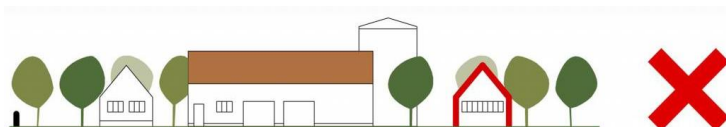
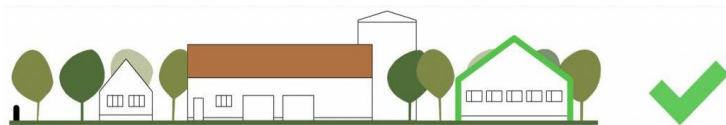
Az esetleges por-, szag- és zajkibocsátás környezetre való hatását javasolt mérsékelni az épületek körül kialakított fás sávval.

Kerülendő a különböző magasságú és funkciójú épületek közvetlenül egymás mellé sorolása.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A meglévő épületek közé épülő új létesítményeknek hasonló tetőhajlásszöggel javasolt épülniük, mint a környezetükben lévőké. Azonban a mezőgazdasági céllal tervezett építmények tetőhajlásszöge gondos tervezést igényel, hiszen azoknak az adott funkcióhoz kell igazodniuk, így olykor eltérhetnek a jellemző hajlásszögtől.

MAGASSÁG

Törekedni kell arra, hogy az egy telken található épületek magassága közel egyező legyen, amennyiben a technológia ezt lehetővé teszi.

A meglévő épületek közé ékelődő új építményeknek hasonló magassággal szükséges készülniük, mint a környezetükben lévők.

TETŐFORMA

A külterületen lévő épületek általában egyszerű nyeregtetővel épültek. A csarnokszerkezetek esetében javasolt ennek megtartása.

TEREPALAKÍTÁS

A külterületi mezőgazdasági telkek kialakítása során ügyelni kell arra, hogy a telkek körül zöldfelületi, fás-bokros védősávok jelenjenek meg.

6

MAI PÉLDÁK

Régi, népi építészeti karaktert hordozó épületek felújítása, átalakítása

Régi, népi stíuselemeket hordozó lakóházakkal találkozhatunk a település több pontján is, némelyikük hosszanti oldalával néz az utcafrontra. A legrégebbi épületek rövid utcafronti oldallal, illetve a telek hátsó részén keresztbe épített gazdasági épülettel rendelkeznek. Jellemzőjük, hogy hosszúak, a rövidebb végükön rendszerint oromzati füstnyílások lettek elhelyezve, kontyolás nélküli nyeregtetővel rendelkeznek.

Néhány kép nem a településen készült.

„Kockaház” felújítása, átalakítása

A II. világháború után sok olyan lakóház épült, melyek a szocialista időszak títustervei alapján készültek. Az egységesebb utcakép kialakítása szempontjából célszerű a házak színét egymáshoz igazítani, továbbá a világos pasztellszínek alkalmazása javasolt. Törekedjünk a házak környezetében igényes zöldfelület kialakítására.

A főút mellett olyan utcarészekben, ahol az 1980-as évekből származó nyeregtetős épületeket találunk, modern stílusú átalakítás is lehetséges.

Példa modern formavilágú átalakításra. Az utcai homlokzaton a parasztházakat idéző füstlyukszerű nyílás található, az udvaron a korabeli tornácot idéző, de modern kialakítás. Az udvar felé nyissunk nagyobb üvegfelületeket, az utcai homlokzatot pedig illesszük a faluképhez.

UTCÁK, TEREK

7

Gasztonyon nagy arányban található zöldfelület, melyek gondozottak. Az utcák mentén fák magasodnak, emellett virágokat is ültettek. Több parkos rész is megfigyelhető a község területén, melyeket szintén rendszeresen gondoznak. Ajánlott a zöldfelületek rendben tartása. Fontos odafigyelni, hogy ezek ne vesszenek el, ugyanis barátságos hangulatot kölcsönöznek a településnek és kellemes látványt nyújtanak az itt élők számára.

8

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK

Gasztony nevezetességei a Sarlós Boldogasszony templom, mely késő barokk stílusú, római katolikus templom. A Pázmándy-kastély, amely szintén barokk stílusban épült a XVIII. század végén, a XIX. század közepén pedig átalakították romantikus stílusban.

A Mária-kert a település egyik nevezetességének is mondható, napjainkban istentiszteleteknek ad helyet. A településen elsősorban katonai emlékműveket is találunk.

MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

A technológia fejlődésével egyre nagyobb problémát jelent a műszaki berendezések, az antennák elhelyezése mind egyéni, mind települési szinten. A jobb oldali képen példa látható arra, hogyan lehet elrejtetni egy antennát egy falusias karakterű, természeti értékekben bővelkedő településen.

Az alternatív energiaforrások használata egyre népszerűbbé válik, ezért ügyelni kell a hozzájuk kapcsolódó berendezések, eszközök esztétikus kialakítására. Akkor alkalmazkodnak jól a környezethez, ha szinte „láthatatlanok.”

(A képek nem a településen készültek.)

A főhomlokzatra kihelyezett parabolák és klímaberendezések nem ajánlottak. Lehetőség szerint egy rejtettebb homlokzati oldalon javasolt kialakítani őket.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

9

Az épületek homlokzatára, színes fényreklám helyett a hagyományos cégérek elhelyezése javasolt. A házak falaira, illetve a kerítésre kerülő reklámfelületek mérete pedig legfeljebb 0,5 m² lehet.

A színes, nagyméretű molinók kerülendők.
(A kép nem a településen készült.)

IMPRESSZUM

GASZTONY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Honlap: www.gasztony.hu

E-mail cím: gasztony@gmail.hu

Postai cím: 9952 Gasztony, Fő utca 39.

Telefon: +06 94/538-008

Polgármester: Nagy Szabolcs

Főépítész: Farkas István

Főépítész e-mail címe: gasztony@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Farkas István, Bujáki Bence, Dinnyés Magdolna

SZÖVEG: Farkas István, Bujáki Bence, Kovács Krisztián, Dinnyés Magdolna

FOTÓ: Farkas István, Sárdi Zoltán

ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.

GRAFIKAI TERVEZÉS: Bujáki Bence

Gasztony, 2017. december 07.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozók fejezetekben szereplő javaslatok közé máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, melyek a település arculatát, karakterét pozitív irányba módosíthatják.

A kézikönyvben kerülendő példaként szereplő képek nem a településen készültek.